

Het vervangen van de ****omgevingswaarde voor stikstofdepositie**** door een wettelijk verplicht programma voor ****emissiereductie**** zoals voorgesteld in de Spoedwet brengt meerdere risico's met zich mee voor de ****bescherming van de natuur****. Hieronder volgt een overzicht van wat er mogelijk niet goed is aan dit voorstel en welke garanties onder druk komen te staan:

1. ****Verlies van harde, toetsbare doelstellingen****

* De huidige ****omgevingswaarden voor stikstofdepositie**** zijn resultaatverplichtingen (bijv. "74% van het areaal onder de KDW in 2035"). Dit zijn toetsbare normen waarop beleid en vergunningverlening gebaseerd kunnen worden.

* Het wetsvoorstel ****schrappt deze resultaatsverplichtingen**** en vervangt ze door ****een programma met inspanningsverplichtingen****. Daarmee vervalt een belangrijke juridische stok achter de deur voor natuurherstel.

2. ****Afname van juridische afdwingbaarheid****

* De ****KDW (kritische depositiewaarde)**** is een wetenschappelijk onderbouwde grenswaarde die rechters kunnen hanteren bij het toetsen van vergunningen.

* Door de KDW uit de wet te halen, vervalt een concreet toetsingskader. De rechter heeft dan minder houvast bij het toetsen van het programma of de maatregelen. Dat verzwakt de juridische bescherming van Natura 2000-gebieden.

3. ****Risico op vertraging natuurherstel****

* De wet stelt ****emissiereductie in 2035**** centraal, maar een concrete vertaling naar effect op natuurkwaliteit op kortere termijn (2025/2030) ontbreekt.

* Dit vergroot het risico dat natuurherstel wordt uitgesteld of onvoldoende wordt gerealiseerd binnen de noodzakelijke tijd, in strijd met de Vogel- en Habitatrichtlijn (VHR).

4. ****Minder transparantie en controleerbaarheid****

* Depositiedoelen zijn meetbaar op locatie; emissiedoelen zijn abstracter en laten minder goed zien ****welke natuur waar profiteert****.

* Monitoring en bijsturing zijn minder concreet omschreven, waardoor ****burgers, rechters en belangenorganisaties minder grip**** hebben op de voortgang en effectiviteit.

5. ****Verhoogd risico op nieuwe rechtszaken****

* Greenpeace won een rechtszaak waarin de staat werd verplicht de 50%-doelstelling in 2030 te halen.

* Door deze doelstellingen uit de wet te halen, ontstaat het risico dat de staat wederom wordt aangeklaagd wegens schending van Europese verplichtingen.

1. ****Verplichting tot natuurherstel volgens Habitatrichtlijn****

* De resultaatsverplichting om een ****gunstige staat van instandhouding**** van Natura 2000-habitats te realiseren wordt in de praktijk moeilijker te volgen of af te dwingen.

2. ****Verslechtingsverbod****

* Lidstaten mogen geen achteruitgang van Natura 2000-gebieden toestaan. Zonder harde depositienormen is **moeilijker te bewijzen** dat verslechtering wordt voorkomen.

3. **Stapsgewijze verbetering (2025, 2030, 2035)**

* Door de streefwaarden voor 2025 en 2030 te schrappen, vervalt het **tussenliggende meet- en bijsturingsmoment**. Het einddoel in 2035 is veel verder weg, wat bijdraagt aan onzekerheid.

Hoewel de voorgestelde omslag naar emissiesturing mogelijk voordelen biedt voor **beleidsruimte op bedrijfsniveau**, is de keerzijde dat **essentiële waarborgen voor natuurkwaliteit, juridische toetsbaarheid en publieke controle onder druk komen te staan**. Deze verzwakking kan leiden tot **vertraging in natuurherstel, nieuwe rechtszaken** en **verminderde naleving van Europese verplichtingen**.